

ГОЛОС МУЧЕНИКІВ

СЕРПЕНЬ, 2026

АФРИКА: СЛОВО БОЖЕ ПЕРЕХОДИТЬ У НАСТУП

Пастор Патрік Сільвіан із Центральноафриканської Республіки молився саме перед смертю. Нападники полишили його, коли він промовив «амінь»

Лист від подружжя Фолі

Ісламські екстремісти сіють хаос, руйнуючи церкви та вбиваючи християн. Уряди на чолі з безжальними диктаторами унеможливають будь-яке поклоніння, окрім поклоніння собі. Місцеві анімісти виганяють християн із поселень, звинувачуючи їх у принесенні лиха.

Це лише верхівка айсберга сучасних викликів для віруючих в Африці. Проте християни на континенті твердо стоять на біблійній істині: переслідування — це неминуха реакція світу на проголошення Євангелія! Попри тиск, Бог і Його Слово йдуть у наступ!

У цьому випуску ми розповімо про три країни в Африці, де віра випробовується на міцність: Буркіна-Фасо, Центральноафриканську Республіку та Ефіопію.

Буркіна-Фасо посідає особливе місце в нашому серці. Попри незмірні страждання, завдані терористичними угрупованнями, місцеві християни звернулися до нас із одним проханням —

надати їм Біблії. Історія Аміни, яку ви прочитаєте далі, яскраво свідчить, як Боже Слово здатне вплинути на життя цілої жіночої спільноти.

Ми молимося, щоб ці сторінки стали для вас джерелом натхнення і нагадуванням: ми — єдине Тіло з нашими братами та сестрами в Африці.

БУРКІНА-ФАСО

СЛУХАЮЧИ НАДІЮ

Понад два мільйони жителів Буркіна-Фасо стали вимушеними переселенцями через терористичні атаки на півночі країни. Серед них — чимало християн, які зазнали цілеспрямованих переслідувань за віру. Більшість шукає прихистку в безпечніших регіонах, як-от район, де мешкає Аміна.

Щоб дістатися до її скромного помешкання, потрібно залишити центр столиці — Уагадугу — і подолати лабіринт ґрунтових доріг, що нескінченною мережею розходяться околицями цього розлогого міста.

За незліченними рядами будинків із глиняної цегли розкинулася каменоломня. Тут вдови та діти власноруч перетворюють скелі на щебінь, озброївшись лише долотами та молотками. Кожен удар — це праця в очікуванні покупця, який придбає їхню купу каміння, аби родини мали змогу купити хліб.

Ті, хто працює під палючим сонцем, знають, що альтернатива — це жебрацтво, проституція або голод.

Але неподалік від цього суворого гравійного кар'єру, під гофрованим металевим дахом будинку Аміни, збирається невелика група жінок. Вони не працюють — вони слухають біблійні вірші на аудіоплеєрі.

Цього дня вони вивчають Псалом 129. Для багатьох із цих жінок, які не вміють читати, через невеликий аудіопристрій лунають слова псалмоспівця французькою мовою — однією з офіційних мов країни.

«З глибини я взиваю до Тебе, о Господи: Господи, почуй же мій голос!

Нехай уші Твої будуть чулі на голос благаання мого!»

«Слухання Слова Божого допомогло мені здобути надію, — сказала учасниця групи Вероніка. — Більшість літніх жінок не мали змоги навчатися, а тепер усе Писання міститься в цій «коробці». Таке слухання Біблії дуже нам допомагає».

Інша жінка, Кетрін, зазначила: коли життєві негаразди змушують її хвилюватися, Біблія змінює її погляд на життя. «Слово Боже позитивно впливає на мене, — каже вона. — Воно дарує мені більше життя. Слухаючи Писання, я бачу радісне майбутнє». Свої слова вона підкріплює метафорою: біблійні істини — це насіння, яке потрібно плекати, щоб воно проросло.

Аміна (крайня ліворуч) використовує спеціальний аудіоплеєр, щоб ділитися Словом Божим зі своїми сусідками

Наслідки велосипедної аварії призвели до серйозного запалення ноги в Аміні

Крістін, якій уже за сімдесят і яка раніше все життя важко працювала в каменоломні, додає: «Я не вмію читати, але тепер, слухаючи Слово Боже, можу засвідчити: воно цілковито змінило моє життя».

Пізнання Бога та Його Слова стало поворотним моментом і для самої Аміни.

ПОЧУВШИ ГОЛОС ІСТИНИ

Аміна виросла в мусульманській родині. Вийшла заміж за мусульманина, який помер після народження їхньої третьої дитини. Аміна забезпечувала себе та своїх дітей, працюючи на сімейних полях, аж поки тяжка велосипедна аварія не призвела до серйозної травми ноги.

Рана на правій гомілці сильно загноїлася і не загоювалася. Інфекція стрімко поширювалася, позбавивши жінку здатності пересуватися та виконувати повсякденні справи. Ні медикаментозне лікування, ні звернення до традиційних знахарів не принесли полегшення.

Тоді однієї ночі сталося дещо особливе. «Я спала, — згадує Аміна, — і почула голос, який казав мені: "Иди до християн, щоб вони помолилися за тебе"».

Кульгаючи, вона вийшла на вулицю і почала розпитувати людей, чи не знають вони когось, хто міг би помолитися за неї. Зрештою їй указали дорогу до церкви. Пастор запитав Аміну: вона хоче, щоб за неї просто помолилися, чи бажає пізнати Ісуса Христа?

Вірячи, що до неї в сновидінні промовив істинний Бог, жінка відповіла, що прагне пізнати Ісуса Христа. Вислухавши пояснення Євангелія, вона того ж дня увірувала. «Відтоді, — додала Аміна, — я не прикладала до ноги жодних ліків, адже Бог справді доторкнувся до мене. Я дуже щаслива і дякую Господу. Бог чудовий!»

Хоча здоров'я Аміни значно покращилося, м'язи ноги були пошкоджені, що позбавило її змоги нормально

пересуватися. Коли ж вона розповіла рідним про свою віру в Христа, ті почали вимагати зречення і повернення до ісламу, погрожуючи позбавити жінку будь-якої фінансової підтримки. Аміна відмовилася відступитися, тому родина позбавила її допомоги та вигнала з дому.

«Мені було дуже важко, коли вони мене відкинули», — згадує вона.

ПОКЛАДАЮЧИСЬ НА БОГА

Відірвана від громади, Аміна оселилася в переповнених кварталах на околицях Уагадугу, де їй довелося боротися за виживання. Відсутність елементарних зручностей (як от вбиральні) та обмежена здатність пересуватися робили її життя нестерпним. «Одного дня я залишилася вдома і плакала цілу добу», — згадує вона.

Коли кошти Аміни вичерпалися, вона знову відчула Божий голос. «Це був Бог, Який сказав мені: "Довірся Мені — Я допоможу тобі"». Почувши це послання, жінка звернулася до місцевого пастора, щоби розповісти про свої випробування.

Пастор сконтактував Аміну зі служителями «Голосу мучеників», які допомогли їй побудувати невеликий безпечний будинок із туалетом. Вони також надали їй моторизований триколісний велосипед, яким вона може керувати за допомогою здорової ноги, а також гофрований металевий лист для навісу над ним.

Що особливо важливо для Аміни — тінь під цим навісом стала місцем, де жінки регулярно збираються для слухання Слова Божого через аудіоплеєр. «Вони приходять сюди і слухають, — каже вона про ці зібрання. — Це справді змінює життя. Це покращує моє становище і дає відчуття, що Господь поруч».

Попри переслідування з боку мусульман, Аміна не припиняє ділитися з ними Євангелієм. «Я не боюся говорити людям, що Ісус — це Спаситель і розв'язання всіх проблем, — стверджує вона. — Він є дорогою, істиною і життям. Він — єдиний шлях до Бога».

Один із улюблених біблійних уривків Аміни — це 37-й розділ Книги пророка Єзекіїля, де описано видіння про те, як Бог вдихнув нове життя в сухі кістки. Колись вона вірила, що її життя вичерпалося, але Господь вдихнув у неї нове життя, і тепер вона прагне ділитися цим свідченням з іншими.

Найбільша надія Аміни — щоб жінки, які приходять на її біблійні зустрічі просто неба, зростали в Господі, і щоб вона мала сили продовжувати своє служіння. «Нехай Святий Дух завжди веде мене, щоб я могла твердо стояти в тому, що роблю, — каже вона. — Ми маємо працювати безперервно. Якщо ми в цей час будемо спати, нічого доброго з цього не вийде. Настав час працювати для Бога».

На околицях Уагадугу, столиці Буркіна-Фасо, жінки (переважно вдови) та діти заробляють на життя працюючи в каменоломнях, де за допомогою лише молотків і доліт добувають ґравій

З МОЛИТВОЮ ПЕРЕД ЛИЦЕМ СМЕРТІ

«Це ворота, через які іслам проникає в країну», — каже пастор Патрік Сільвіан про регіон навколо Н'деле. У цьому містечку на північному кордоні Центральноафриканської Республіки (ЦАР) він прожив усе життя, спостерігаючи, як ісламістські повстанці регулярно та безперешкодно перетинають кордон із Чадом.

У Сахелі північні райони з мусульманською більшістю межують із південними країнами, де переважає християнське населення. У 2012 році тут утворилося радикальне ісламістське угруповання «Селека» (що в перекладі з місцевої мови означає «Альянс»). Рухаючись на південь, бойовики вбили тисячі людей і захопили столицю ЦАР — Бангі.

Хоча повстанців витіснили з Бангі, збройні сутички тривають по всій країні, а ситуація залишається вкрай нестабільною. Сьогодні миротворці ООН охороняють аеропорт Н'деле, і в самому місті відносно стабільно, проте ісламісти продовжують зосереджуватися в цьому районі. Понад 30 років Патрік служив у Н'деле як проповідник Євангелія, попри те, що виріс у родині, яка сповідувала традиційну племенну релігію.

У свої двадцять із гаком років він тяжко захворів і два роки страждав, поки родина марно приносила жертви ідолам у надії на їхню надприродну силу зцілення. Коли навіть лікарі виявилися безсилими, сталося диво.

«Я чекав на смерть і почув голос, який сказав: "Патріку, ти будеш зцілений", — розповідає він. — Якимось чином я зрозумів, що це промовляв Ісус Христос і що тільки Він має силу зцілювати».

Патрік негайно позбувся всіх ідолів і невдовзі одужав. Побачивши це, його батьки також повірили в Христа, а сам Патрік розпочав навчання, щоб стати пастором.

«Я вирішив нести Добру Новину тим, хто перебуває в полоні ідолопоклонства», — каже він. Нині значну частину зусиль Патрік спрямовує на наставництво пасторів та зміцнення церков, які постраждали під час громадянської війни.

НЕПОХИТНІСТЬ ЗАВДЯКИ МОЛИТВІ

Неподалік від ґрунтових вулиць Н'деле, де місцеві торгують товарами під навісами з пальмового листа, ісламісти нападають на християн і часто вбивають їх. Патрік знає про їхні методи з власного досвіду.

Коли у 2012 році повстанці «Селеки» розпочали наступ, бої з урядовими військами точилися безпосередньо біля церкви Патріка.

«Вони мали зброю і були дуже добре підготовлені, — згадує він. — Повстанці спустилися до села і почали стріляти. Поліція та охоронці були поруч із церквою».

Непідготовлені урядові солдати відступили, і хоча інтенсивність боїв зменшилася, мусульманська громада вдалася до інших тактик, щоби змусити християн прийняти іслам або ж покинути місцевість.

Для християн майже неможливо вести бізнес. «У них були стратегії, щоб збіднити нас... з метою змусити повернутися в іслам», — пояснив Патрік.

Бойові дії тривають на всій території Центральноафриканської Республіки з 2012 року, коли кілька ісламістських повстанських угруповань об'єднали свої сили та захопили столицю країни — Бангі. Пізніше урядові війська відновили контроль над ситуацією, але й сьогодні ісламістські угруповання продовжують нападати на християн. Тисячі людей досі перебувають у таборах для переселенців. (Фото Магнуса Манске - <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/deed.en>)

У Центральноафриканській Республіці християни часто стають мішенню ісламістських повстанців

Щороку дехто з християн не витримує тиску і на-вертається в іслам.

У 2020 році бойові дії в регіоні посилилися. «Повстанці вкрали все майно християн, — розповів Патрік. — А також на сільськогосподарських землях вони стріляли і забирали все, що належало християнській громаді».

Посеред бойових дій, коли багато християн втікали, Патрік вирішив, що громаді потрібен план духовної боротьби. «У січні 2020 року я поїхав до Бангі на конференцію, і Господь дав мені одкровення: не бійся і не йди. Залишайся в цій церкві для молитви», — розповів він.

Отримавши підбадьорення, Патрік повернувся до Н'деле і залишився там навіть у кризові моменти,

коли багато мешканців поспішали до аеропорту, шукаючи захисту у миротворців ООН. Замість втечі він став на коліна та організував молитву серед інших християн, які залишилися.

Патрік закликав християн збиратися в одній церкві протягом тижня для молитви, а наступного — переходити до іншої. Саме так було влаштовано почергові богослужіння в багатьох церквах району. «Я сказав людям, що, навіть зіткнувшись зі смертю, вони мають залишитися сильними і зберегти міцну віру», — зазначив він.

Патрік також нагадав християнам про неминучість випробувань. «Біблія вчить, що настануть переслідування. У цих гоніннях нам потрібно мати віру в те, що Він має силу принести визволення».

На початку 2025 року ісламісти напали на Патріка, коли він їхав на мотоциклі, і він був переконаний, що жити йому залишилося лічені миті.

«Я їхав на мотоциклі з дияконесою та 6-річною дитиною, коли на нас напали повстанці», — розповів Патрік. Ісламісти жорстоко побили його та вчинили сексуальне насильство над жінкою. Потім вони погрожували його вбити: «Вони сказали, що хочуть відрубати мені голову».

Коли його життя висіло на волосині, він звернувся до нападників з останнім проханням.

«Я сказав їм, що перед тим, як вони вб'ють мене, я хочу помолитися».

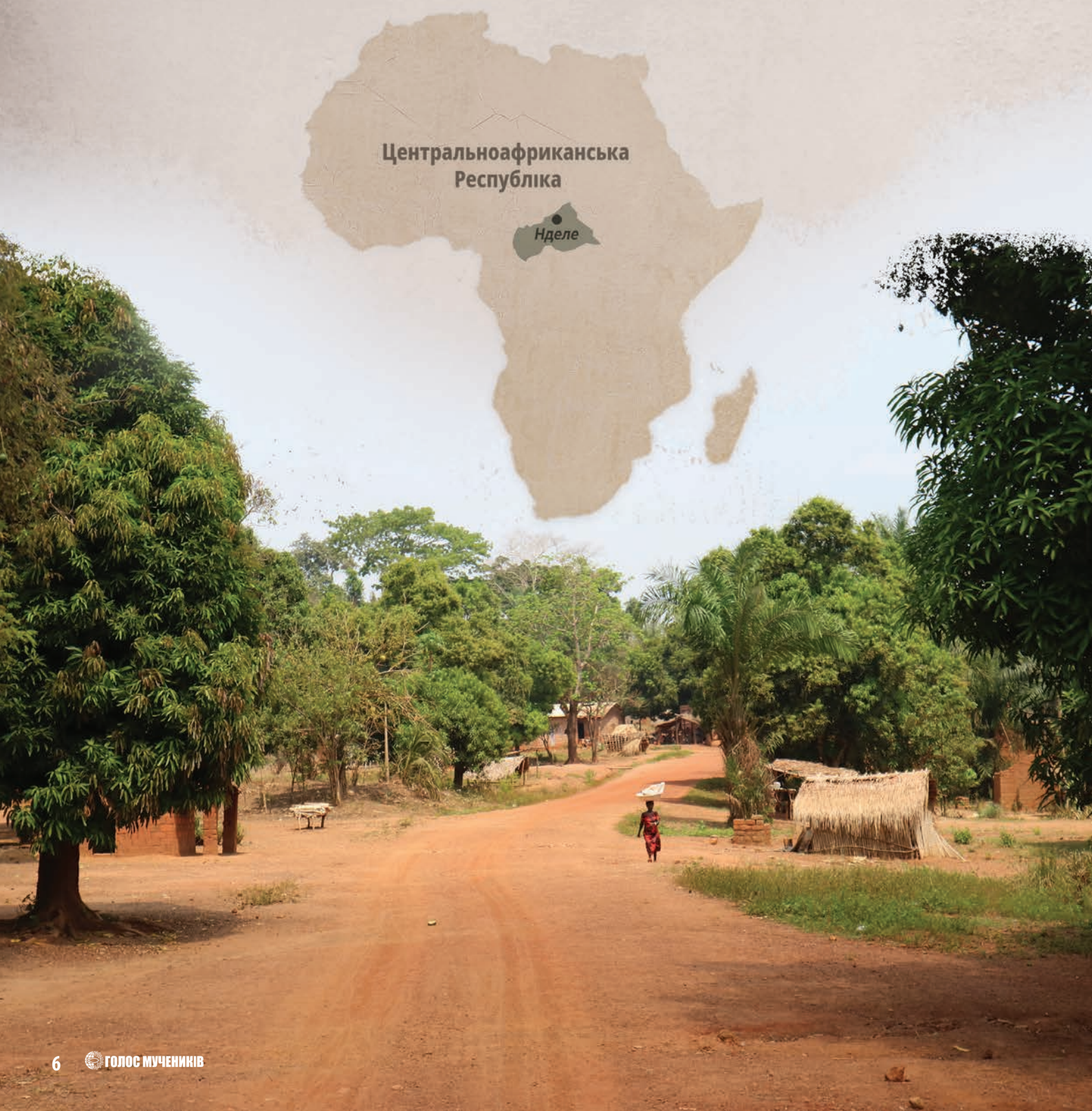
Чоловіки погодилися, і Патрік став на коліна. «Я помолвився так: "Я прощаю їм, Господи!"»

Під час молитви у одного з нападників завібрував телефон. «Він дістав телефон, подивився на нього, і далі — не знаю, що сталося, — просто пішов», — розповів Патрік. Решта нападників пішли слідом за ним. «Це було справжнє диво», — додав пастор. Потому він відвів жінку та дитину в безпечне місце.

Сьогодні Патрік кульгає через побиття, яке отримав того дня. Проте він продовжує своє служіння, незважаючи на постійну загрозу нових переслідувань. Молитва залишається його головним пріоритетом.

«Церква, яка живе в умовах переслідувань, має бути готовою почати все спочатку і продовжувати свій шлях у молитві, — каже він. — Ми покликані не озиратися назад, а дивитися вперед і йти далі. Це наше бачення».

Він закликає молитися за багатостраждальних християн ЦАР: «Ми зустрічаємо цю ситуацію молитвою і завершимо її молитвою».

ВДОВА В БІЛОМУ

Коли чоловіка Рахель вбили за віру, її погляд на вічність перетворив горе на надію.

Рахель у простій сукні умировтворює сидить і розповідає про втіху, яку знаходить у Христі.

«Я не дуже сильна людина, але Бог промовляє до мене, — говорить жінка. — Тож я слухаю Божий голос. У найважчі часи Бог був зі мною. Він сильний, і я довіряю Йому».

Рахель живе в центральній частині Ефіопії, де екстремістські повстанці та мусульманські угруповання часто нападають на християн. У квітні 2023 року тіло її чоловіка, Тесфи, було знайдено разом із тілом іншого члена громади в приміщенні їхньої церкви. Обоє чоловіків жорстоко вбили, і звістка про їхню смерть налякала всю громаду. Поліція досі не встановила відповідальних за цей напад.

«Я вірю, що це був план демонів, — сказала Рахель, — щоб налякати нас і розігнати віруючих».

НАВЧИТИСЯ ЖИТИ ДЛЯ ХРИСТА

Рахель не завжди була відданою Христу.

Як і багато ефіопів у цьому регіоні, родина Рахель відвідувала православну церкву, але також поклонялася місцевим богам і духам тварин. Жінка розповіла, що ці окультні практики стали причиною демонічного впливу на її життя. У 15 років вона вийшла заміж за Тесфу. Згодом Рахель почала страждати від невідомої хвороби, що супроводжувалася тяжкою депресією; вона відчувала гніт сатанинських сил.

Жінка почала молитися про смерть, але хвилювалася про своїх маленьких дітей. Одного дня вона розповіла про ситуацію з подругою-християнкою Себеле. «Я не дуже вірила, що Бог мене врятує, але просто хотіла спробувати все, що могло б зберегти мені життя, щоб я могла піклуватися про своїх дітей», — згадує Рахель.

Себеле запропонувала помолитися за подругу. «Якщо Бог допоможе мені залишитися з моїми дітьми, тоді я прийму того Бога, про Якого ти говориш», — відповіла Рахель. На що Себеле з великою радістю сказала: «Бог, Якому я поклоняюся, може воскрешати мертвих!»

Себеле помолилася за Рахель і відвела її до церкви. Жінка була настільки виснажена, що ледве могла сидіти. Але коли пастор помолився за неї, вона відчула, ніби з її плечей звалився великий тягар. Її сили повернулися, і вона самостійно дійшла додому. «Я стала вільною людиною, — розповіла вона. — Я повірила в Ісуса, і Він визволив мене від гніту».

Тесфа на той час був у від'їзді, і, повернувшись, був вражений зміною, що відбулася з його дружиною. Чоловік відвідав церкву і також став послідовником Христа. Подружжя виховувало дітей у цій церковній родині, і згодом Тесфа став дияконом. А потім стався напад.

Тієї ночі, коли вбили Тесфу, Рахель гостювала у родичів. Повернувшись додому, вона здивувалася, що взуття чоловіка не стояло біля дверей. Рахель запитала дочок, де він, але вони нічого не знали. Тоді хтось сказав жінці поспішити до церкви. Коли вона прибігла, там був її 16-річний син, який рвав на собі одяг і кричав: «Вони вбили мого батька!»

Спочатку Рахель не хотіла вірити цій звістці, але метушня в церкві повернула її до реальності. Пізніше вона намагалася втішити своїх дітей, не знаючи, як забезпечуватиме потреби сім'ї, проте була впевнена, що Бог попклується про неї.

«Я передчувала щось ще до його смерті», — пояснила Рахель. Господь сказав їй: «Не бійся! Я буду з тобою: Я — твій опікун».

ЗМІНА ОДЯГУ

Після смерті Тесфи Рахель, дотримуючись місцевої традиції, почала носити чорний одяг, щоб висловити свою глибоку скорботу та любов до покійного чоловіка. Вона продовжувала носити чорне ще довго після його похорону.

Деякі вдови в цьому регіоні носять темний одяг до кінця життя, демонструючи своє невтішне горе. Але один із християнських лідерів заперечив проти її вибору одягу.

«Чи був твій чоловік з Господом, коли загинув? — запитав він. — Чи ти з Господом? Чи вважаєш ти, що нам, як християнам, потрібно одягатися в чорне?» Він наголосив, що носіння чорного символізує скорботу людей, які не мають надії. Але вона, як християнка, має надію, що її чоловік перебуває з Господом на небесах і вони зустрінуться знову. Після цієї розмови Рахель змінила свій вибір і почала носити білий одяг.

Сьогодні Рахель бере активну участь у житті своєї церкви, продовжуючи справу, якою роками займалася разом із Тесфою. Завдяки підтримці всесвітньої спільноти Христа вона відчула Божу турботу.

«Моя ситуація шокувала і була дуже складною, — пояснює Рахель. — Але Бог завжди підбадьорює мене». Вона розповіла, що Господь постійно нагадує їй: «Я твій провідник. Я твій годувальник. Поклади на Мене свою надію».

Серце Рахель змінилося так само, як і її одяг. Вона зазначає, що не відчуває гніву до вбивць свого чоловіка.

«Що я скажу як Божа жінка? Я дарую їм милосердя. Я пробачаю їм», — каже вона.

Рахель знає, що одного дня побачить свого чоловіка на небесах, де вони обоє будуть одягнені в нетлінне вбрання.

«Його душа пішла на небо і перебуває з його Отцем. У нас є дім на небі, який Він підготував для нас. Наше тіло помирає, але душа житиме вічно».

А поки вона просить інших молитися за неї та її родину. «Я просто хочу, щоб ви молилися за моїх дітей. А також моліться за мене, щоб я була сильною у вірі та дійшла до кінця».

ЦЕНТРАЛЬНОАФРИКАНСЬКА РЕСПУБЛІКА

МОЛИТВА СЕРЕД ПОПЕЛУ

У недільний березневий ранок 2020 року християни на околиці Н'деле, злякалися гуркоту мотоциклів і пострілів.

«Вони стріляли в повітря, — розповів Лео, один із церковних старійшин. — Це сполошило парафіян, і вони почали тікати».

Прибувши до церкви, ісламісти вигуквали: «Ми не хочемо бачити вас тут. Ми не бажаємо, щоб тут була церква. Забирайтеся! Геть звідси!» Під час цього нападу бойовики вбили одного християнина та дотла спалили церкву, де служив Лео.

Того дня було зруйновано щонайменше три храми. Як розповідав старійшина Біссіру, члени церкви були налякані й розбіглися: «Але вони зібралися, коли пастори закликали їх до зібрання».

Неподалік від ще димних залишків їхньої церкви, під манговими деревами, християни зібралися, щоб помолитися. Один із пасторів звернувся до зраненої громади зі словами: «У бурю вам потрібно залишатися твердими та непохитними».

Під час спільної молитви віруючі відновили свої сили в Господі та вирішили відбудувати свій храм. «Члени церкви були дуже підбадьорені, коли побачили нову будівлю, — розповів Біссіру. — У них знову з'явилося місце для поклоніння».

Але в січні 2024 року ісламісти повернулися, підпалили й знищили нову церкву. Рік по тому, 12 січня 2025 року, за підтримки всесвітнього Тіла Христового християни Н'деле знову завершили відбудову та присвятили церкву Господу.

Їхня двічі відроджена церква стала символом того, що християни не відступлять. «Мусульманська громада побачила в відбудові церкви справжнє диво», — зазначив Лео.

Бувши свідками того, як Бог неодноразово піднімав їхню церкву з попелу, старійшини Н'деле просять про молитву не лише за відновлення будівель, а й за можливість запрошувати інших людей до сім'ї Христа.

